

GUIA D'APRENTATGE

INFERMERIA DE LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA

1. FITXA DESCRIPTIVA

CODI D'ASSIGNATURA:

G403 – Infermeria de la Salut Sexual i Reproductiva

TITULACIÓ:

Grau en Infermeria

ANY ACADÈMIC:

2024-2025

MATÈRIA:

Ciències de la Salut

SEMESTRE:

Quart Curs, Setè semestre

TIPUS:

Formació bàsica

GRUP:

Matí / Tarda

IDIOMA D'IMPARTICIÓ:

Classes: Català, Castellà i Anglès

Recursos i materials: Català, Castellà i Anglès

2. PROFESSORAT

TITULAR DE L'ASSIGNATURA:

Sra. Lidia García López (lydia.garcia@sjd.edu.es)

PROFESSORAT:

Dra. Ainoa Biurrun Garrido (ainoa.biurrun@sjd.edu.es)

Sra. Clara García Terol (clara.garcia@sjd.edu.es)

Sr. Carlos Aulló Sierra (carlos.aullo@sjd.edu.es)

Sra. Marian Román Caro (mariaangeles.roman@sjd.edu.es)

Sr. Javier Asensi Vicente (javier.asensi@sjd.edu.es)

3. PREREQUISITS

Aquesta assignatura no té prerequisits

4. OBJECTIUS

- Reconèixer els processos biològics del cicle reproductiu de la dona.
- Conèixer les característiques de la salut sexual i reproductiva de la dona en les diferents etapes vitals i identificar les necessitats que es poden derivar en cadascuna d'elles.

- Facilitar les eines teòriques i pràctiques a les/els estudiants per poder donar una atenció infermera integral a l'atenció de la salut sexual i reproductiva
- Conèixer els programes d'atenció a la salut sexual i reproductiva i les activitats infermeres que d'ells se'n desprenen

5. CRÈDITS

Aquesta assignatura semestral té 6 crèdits ECTS. Cada ECTS equival a 25 hores de dedicació de l'estudiant. 25 hores x 6 ECTS = 150 hores de dedicació a l'assignatura.

6. BLOCS TEMÀTICS I ORGANITZACIÓ DE CONTINGUTS

UNITAT TEMÀTICA 1. SALUT REPRODUCTIVA (Gestació , Part i Puerperi)

Tema 1. Anatomia i fisiologia del aparell sexual i reproductiu. El cicle ovàric i cicle del endometri. Terminologia obstètrica i ginecològica

Tema 2. Gametogènesi, fecundació i implantació. Procés de fecundació. Estructures embrionàries: característiques morfològiques i funcionals de la placenta i del cordó umbilical. Períodes de la vida intrauterina.- Visita pregestacional

Tema 3. Fisiologia de la gestació. Modificacions i manifestacions clíniques. Diagnòstic de la gestació. Control de l'embaràs. Educació per a la salut a la dona gestant. Gestació de risc elevat. Problemes de salut durant l'embaràs. Cures infermeres. Problemes del tercer trimestre de la gestació i durant el part.

Tema 4. Atenció al naixement; treball de part. Atenció obstètrica i cures infermeres al part eutòcic i distòcic. Fisiologia, modificacions i problemes de salut durant el puerperi cures infermeres al puerperi. Cures infermeres al nounat.

Tema 5. Atenció al puerperi

Tema 6. Lactància Materna i Artificial

Tema 7. Atenció al dol perinatal

Tema 8. Violència Obstètrica

UNITAT TEMÀTICA 2. SALUT SEXUAL (Ginecologia)

Tema 9. Introducció a la infermeria de la salut sexual i reproductiva. Programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR). La història clínica de l'ASSIR . Exploracions clíniques en ginecologia i obstetrícia

Tema 10. Reproducció humana. La sexualitat humana. Aspectes biopsicosocials que incideixen en la sexualitat. Resposta sexual humana. Problemes d'esterilitat i infertilitat. Introducció a la reproducció humana assistida, rol del professional infermer.

Tema 11. Adolescència i climateri. Canvis fisiològics. Educació sanitària en joves i en el climateri. Promoció de la salut. Prevenció de problemes de salut en el climateri. Cures infermeres.

Tema 12 Malalties/ Infeccions de transmissió sexual

Tema 13. Problemes de salut sexual i reproductiva. La dona amb problemes de salut benignes de mama

Tema 14. La dona amb problemes de salut malignes de mama; càncer de mama.

Tema 15. La persona amb problemes de l'aparell genital; problemes ginecològics.

Tema 16. Diagnòstic precoç del càncer ginecològic; càncer de coll d'úter

Tema 17. Patologia ginecològica. Atenció infermera al/ a la pacient ginecològic/a hospitalitzada.

Tema 18. Planificació Familiar

UNITAT TEMÀTICA 3. PERSPECTIVA DE GÈNERE

Tema. 19 Perspectiva de gènere. Llei Trans.

7. ENFOCAMENT METODOLÒGIC

TIPOLOGIA	OBJECTIUS	ACTIVITATS	+ % temps previst
Presencial (a l'aula)	Les sessions presencials seran plenàries, seminaris, simulacions i la Hackaton: Plenàries: Estructurar continguts teòrics amb suport audiovisual que ens ajudin a contextualitzar l'assignatura salut sexual i reproductiva Seminaris: Aplicar habilitats pràctiques de resolució de situacions en l'àmbit maternal i ginecològic Simulació Integrada: Implementar la translació de coneixements a la pràctica real dins d'un entorn segur.	Activitats d'aula: Desenvolupament dels conceptes amb exercicis que ajudin a entendre i posar en pràctica els temes treballats a l'aula. Seminaris: Realització de tasques individuals i d'equip que impliquin la posada en pràctica dels continguts/ conceptes. Simulació Integrada: Desenvolupament d'habilitats interpersonals que ajudin a contextualitzar i a apropar temes treballats en l'assignatura a la pràctica assistencial.	25%

	Hackaton: Integrar els coneixements treballats en diferents assignatures del curs per resoldre un repte social real.	Hackaton: Plantejament, disseny i proposta de com resoldre un repte al llarg de tres sessions de treball interdisciplinar.	
Dirigit (fora de l'aula)	Amb l'objectiu de potenciar la responsabilitat i el treball dirigit fora de l'aula amb les recomanacions i guies del professorat	Activitats participatives, preparació prèvia de classes i seminaris. Participació en foros, tasques, lectures i visualitzar material audiovisual...	30%
Autònom (fora de l'aula)	Adquirir capacitat d'autoaprenentatge i de recerca	Temps dedicat a l'estudi dels continguts de l'assignatura, activitats complementaries per millorar la comprensió.	45%

8. COMPETÈNCIES

CE2 Pràctica professional, ètica i legal.1.1 Responsabilitat.1.1.1 Acceptar el fet d'haver de retre comptes i la responsabilitat dels propis judicis i actes professionals.1.1.2 Reconèixer i diferenciar laresponsabilitat pròpia de la dels altres membres de l'equip de salut, professionals i noprofessionals.

CE2 Pràctica professional, ètica i legal.1.2 Pràctica ètica.1.2.1 Exercir d'acord amb els codisdeontològics i de conducta de la professió.1.2.2 Exercir amb respecte a la dignitat, la cultura, els valors, les creences i els drets de la persona i els grups. **CE13 Desenvolupament professional.**3.7 Usar la pràctica reflexiva per identificar les capacitats i limitacions professionals pròpies, i cercar el suport apropiat.3.8 Aprofitar lesoportunitats d'aprendre amb altres persones que contribueixen a l'atenció de salut.

CE4 - Prestació i gestió de cures.2.1 Prestació de cures.2.1.1 Valoració.2.1.1.1 Utilitzar un marc de valoració basat en l'evidència per recollir dades sobre la salut física i mental, i els aspectes socioculturals de la persona i el grup.2.1.1.2 Analitzar, interpretar i documentar dades.

CE5 Prestació i gestió de cures.2.1 Prestació de cures.2.1.2 Planificació.2.1.2.1 Establir prioritatsper a les cures en col·laboració amb la persona i el grup.2.1.2.2 Identificar els resultats previstos iel temps per aconseguir-los en col·laboració amb la persona i el grup.2.1.2.3 Revisar i documentar el pla de cures en col·laboració amb la persona i el grup.2.1.2.4 Assegurar la continuïtat de les cures per aconseguir els objectius.

9. RESULTATS D'APRENTATGE

- Identificar les necessitats de salut de la dona en relació a la salut sexual i reproductiva, tenint present el context familiar, ambiental i sociocultural, mitjançant l'anàlisi de documents i la utilització de requisits clínics.
- Comprendre els conceptes relacionats amb les diferents etapes del cicle reproductiu i el climateri, descrivint les característiques de cadascuna d'elles i elaborant treballs de síntesis a partir de la cerca y el anàlisi de las diferents fonts bibliogràfiques relacionades amb la salut sexual i reproductiva.
- Distingir entre las diferents alteracions que es poden presentar relacionades amb la sexual i reproductiva, seleccionant las intervencions adequades en cada situació.
- Dissenyar plans de cures pels diversos processos relacionats amb el cicle reproductiu en els diferents àmbits de atenció de la salut.
- Realitzar demostracions de las diferents activitat de promoció, prevenció i establiment de la salut sexual i reproductiva, mitjançant activitats de simulació.
- Aplicar cures generals durant el procés de maternitat per facilitar adaptació de dones i nounats a les noves demandes i prevenir complicacions, demostrant-ho en una situació de simulació.

10. AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es pot seguir de forma contínua o única, amb els % següents:

Bloc avaluatiu	Descripció	Avaluació contínua	Avaluació única
		% de la nota final	% de la nota final
Bloc avaluatiu 1 Prova de coneixements	Examen	40 %	60 %
Bloc avaluatiu 2	Exercicis individuals i en equip d'aplicació de la teoria de les tres Unitats Temàtiques	30%	10%
Bloc avaluatiu 3	Seminaris, Simulació (Segons correspongui) i Hackató	30%	30%

Com a criteris per a l'avaluació única, cal tenir en compte:

AVALUACIÓ CONTINUADA	AVALUACIÓ ÚNICA
Seminaris	Opció 1. Presentació treball OR L'estudiant pot fer un document escrit que li serveixi de guia, però el/la professor/a avaluarà la presentació oral i la defensa del treball amb preguntes obertes. Opció 2. Desenvolupament d'un cas que integri els continguts dels seminaris.
Treball de equip	Mateix treball de l'avaluació continuada però individual o parelles + defensa oral
Plenàries	Mateixa prova avaluativa que l'avaluació continuada

Simulacions/habilitats	Igual que Formació continuada
Hackaton	No es recupera. La part proporcional de la nota passa a un altre bloc de l'assignatura

11. REFERÈNCIES

Obligatòria

Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. 2018. **Protocol de Seguiment de l'Embaràs a Catalunya**. 3a edició.

Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. 2020. **Protocol d'atenció i acompanyament al naixement de Catalunya**. 2^a. Edició

Organización mundial de la Salud (OMS) 2018. **Recomendaciones de la OMS: Para los cuidados durante el parto, para una experiencia de parto positiva**

Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Direcció General de Planificació en Salut. 2019. **Guia d'acompanyament en el dol perinatal**. 2a edició

Generalitat de Catalunya. Direcció General de Planificació i Recursos en Salut. **Protocol de detecció precoç del càncer de coll uterí a Catalunya**. Barcelona 2023.

Ministerio de Sanidad. **Guía de práctica clínica sobre lactancia materna**. Vitoria-Gasteiz. 2017

Complementaria

National Collaborating Centre for Women's and Children's Health. **Intrapartum care for healthy women and babies** Clinical Guideline 2014. Last updated 14 December 2022.

Generalitat de Catalunya. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT. **Actualització en l'atenció d'its. Àmbit metropolità sud**. Barcelona 2018

Generalitat de Catalunya. Direcció General Planificació i Recerca en Salut. **Pla de millora de l'accés als mètodes anticonceptius de llarga durada**. Barcelona: 2023.

Generalitat de Catalunya. Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS). Eina d'ajuda a la presa de decisions compartides en anticoncepció. Barcelona 2024

Abalos E, Oladapo OT, Chamillard M, Díaz V, Pasquale J, Bonet M, Souza JP, Gülmezoglu AM. **Duration of spontaneous labour in 'low-risk' women with 'normal' perinatal outcomes: A systematic review.** Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol. 2018 Apr;223:123-132. doi: 10.1016/j.ejogrb.2018.02.026. Epub 2018 Feb 27. PMID: 29518643; PMCID: PMC5884320.

Bohren MA, Hofmeyr GJ, Sakala C, Fukuzawa RK, Cuthbert A. **Continuous support for women during childbirth.** Cochrane Database Syst Rev. 2017 Jul 6;7(7):CD003766. doi: 10.1002/14651858.CD003766.pub6. PMID: 28681500; PMCID: PMC6483123.

Salati JA, Leathersich SJ, Williams MJ, Cuthbert A, Tolosa JE. **Prophylactic oxytocin for the third stage of labour to prevent postpartum haemorrhage** (Oxitocina profiláctica en el alumbramiento para prevenir la hemorragia posparto). Cochrane Database of Systematic Reviews 2019, Issue 4. Art. No.: CD001808. DOI: 10.1002/14651858.CD001808.pub3

Sun, Y. S., Zhao, Z., Yang, Z. N., Xu, F., Lu, H. J., Zhu, Z. Y., ... & Zhu, H. P. (2017). **Risk factors and preventions of breast cancer.** *International journal of biological sciences*, 13(11), 1387.

Bohren, Meghan A et al. "Continuous support for women during childbirth." *The Cochrane database of systematic reviews* vol. 7,7 CD003766. 6 Jul. 2017, doi:10.1002/14651858.CD003766.pub

Alba-Rodríguez, R., Coronado-Carvajal, M. P., & Hidalgo-Lopezosa, P. (2022, January). **The BirthPlan Experience—A Pilot Qualitative Study in Southern Spain.** In *Healthcare* (Vol. 10, No. 1, p. 95).MDPI.

Goberna-Tricas, J., Biurrun-Garrido, A., Perelló-Iñiguez, C., & Rodríguez-Garrido, P. (2021). **The COVID-19 pandemic in Spain: Experiences of midwives on the healthcare frontline.** *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(12), 6516.

Roldán-Merino, J., Ortega-Cejas, C. M., Lluch-Canut, T., Farres-Tarafa, M., Biurrun-Garrido, A., Casas, I., ... & Cabrera-Jaime, S. (2021). **Validity and reliability of the Spanish version of the "Wijma Delivery Expectancy/Experience Questionnaire" (W-DEQ-B).** *Plos one*, 16(4), e0249942.

Goberna-Tricas, J., Adán, C., Birulés, F., & Biurrun-Garrido, A. (2018). **El concepto "violencia obstétrica" y el debate actual sobre la atención al nacimiento.** *Tecnos*.

Wagner M. **Fish can't see water: the need to humanist birth.** *Int J Gynaecol Obstet* 2001; 75:S25-37.

Altres lectures

La regla mola. Anna Salvia y Cristina Torrón. Penguin Random House Grupo Editorial

Una nueva forma de menstruar. Anna Salvia. Bruguera Tendencias

Un regalo para toda la vida. Manual de lactància materna. Carlos González. Editorial Bocket

Eso no es sexo. Marina Marroquí. Cross Books